

Új klasszicizálás vagy „másik modern”? Az átmenet narratívája Kotsis Iván városépítészében és Balaton-parti munkásságában

[New Classicization or “Another Modern”? The Narrative of Transition in the Urban Architecture and Architectural Works of Iván Kotsis at Balaton Lakeshore]

Author: Domonkos Wettstein

Published by: Pro Philosophia Foundation

Source: *Kellék*, 2023, No. 69, pp. 55–70

Stable URL:

<https://www.prophilosophia.ro/assets/files/kellek69/005wettstein.pdf>

DOI: 10.61901/Kellek.2023.69.05

Abstract

The tendencies in 20th century architecture were determined by the relationship between the classical tradition of architecture and modernity. In the 1930s, modern architecture came to the fore more and more, but at the same time, both in international architecture and in Hungary, alternative efforts appeared that sought a dialogue between modern architecture, historical traditions and local specificities. This search for an alternative was present in modern architecture throughout the 20th century and is still effective today. The trends with different colors are characterized by the modern concept of the other in the written history of architectural theory. The purpose of this study is to present the interactions between the international and domestic tendencies of the “other modern” through the work of Iván Kotsis. Iván Kotsis was a significant figure in architecture between the two world wars, and in addition to his creative career, he was also a decisive character in the architectural education of the University of Applied Sciences. His views became guidelines for later generations. His work is illustrative to the transition between historicizing and modern architecture, while experimentation with local, regional character was also a decisive inspiration for him in this transition. He established close international relations with the dominant European architects of the era, including the Stuttgart School, classified as an alternative school, and the German architects Paul

Schmitthenner and Paul Bonatz. In order to bring a contribution to the field of the history of architectural ideas, the study examines his creative concepts and the relationship between classical and modern architecture on the basis of his autobiography, archival publications and contemporary literature.

Keywords: Hungarian architecture, stylistic pluralism, Another Modern, Kotsis Iván, regional architecture

Bibliography

1. Colin St. John Wilson: *The Other Tradition of Modern Architecture: The Uncompleted Project*. Wiley, Hoboken, 1995.
2. Ferkai András: Építészet a két világháború között. In Sisa József – Dora Wiebenson (szerk.): *Magyarország építészetének története*. Vince Kiadó, Budapest, 1998, 275–303.
3. Prakfalvi Endre (szerk.): *Kotsis Iván: Életrajzom*. HAP Tervezőiroda Kft. és a Magyar Építészeti Múzeum közös kiadása, Budapest, 2010.
4. Szontagh Pál: *Kotsis Iván*. Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, Budapest, 2003.
5. Möller Károly – Kotsis Iván – Kozma Lajos – Weichinger Károly: A korszerű építészet revíziója. *Perspektíva*, 1935 (1):1, 1–20.
6. Kotsis Iván: *Épületek és tervek*. Pósa, Budapest, 1945.
7. Kotsis Iván: A mai kor építészetének irányelvei. *Magyar Szemle*, 1933:8. (Különlenyomat, 1–8.)
8. Paul Bonatz: *Leben und Bauen*. Engelhorn Verlag Adolf Spemann, Stuttgart, 1950.
9. Friedrich Ostendorf: *Sechs Bücher von Bauen*. Verlag von Wilhelm Ernst & Sohn, Berlin, 1922.
10. Paul Bonatz: *Leben und Bauen*. Engelhorn Verlag Adolf Spemann, Stuttgart, 1960.
11. Virágh Pál: Egy volt Humboldt-stipendista fél évszázados beszámolója. *Magyar építőművészet*, 1983:5, 6.
12. Kotsis Iván: A délnémetországi építőművészet a két világháború között. *Magyar építőművészet*, 1974:2, 50–53.
13. Pamer Nóra: *Magyar építészet a két világháború között*. Terc, Budapest, 1986, második kiadás: 2001.
14. Nyíri László: A MMÉE „Hogyan építsünk” építési propagandamozgalmának első ciklusáról. *A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye*, 1932. július, 169.
15. Bierbauer Virgil – Kende Ferenc: „Hogyan építsünk?” – Az első magyar építési propagandakiállítás miéértje és hogyanja. *Tér és Forma*, 1932:4.

16. Kotsis Iván: Esztétikai szempontok a magyar vidéki városok képeinek kialakításánál. In Mártonffy Károly (szerk.): *Városfejlesztés, városrendezés, városépítés*. Kiadta a M. Kir. Belügyminiszter, Budapest, 1940, 504–510.
17. Camillo Sitte: *Der Städte Bau nach seinen künstlerischen Grundsätzen*. Wien, 1889.
18. Paár Eszter Szilvia: Kotsis Iván Székesfehérváron I. – A Városháza. *Építészfórum*, 2022. január, 23. Online elérhető:
<https://www.epiteszforum.hu/kotsis-ivan-szekesfehervaron-i--a-varoshaza>
19. Kotsis Iván: Székesfehérvár városképének rendezése. In Mártonffy Károly (szerk.): *Városfejlesztés, városrendezés, városépítés*. Kiadta a M. Kir. Belügyminiszter, Budapest, 1940, 170–187.
20. Kotsis Iván: Művészet a balatoni építkezésekben. In Antal Dezső (szerk.): *Balaton (A Magyar Mérnök és Építész Egylet értekezletsorozatának anyaga). Tér és Forma* Kiadó, Budapest, 1931, 8–10.
21. Wettstein Domonkos: *Regionális stratégiaalkotás a Balaton-part rekreációs célú építészetében (1929–1979)*. Doktori tézis. BME Építészmérnöki Kar, Csonka Pál Doktori Iskola, 2018.
21. Wettstein Domonkos: Regionális törekvések a Balaton-parti üdülőterületek építéstörténetében a két világháború között. *Építés – Építészettudomány* 2017 (45):1–2, 139–171, DOI:
<https://doi.org/10.1556/096.2017.45.1-2.3>.
22. Kotsis Iván: Ein Ländliches Wohnhaus am Plattensee. *Baumeister* 1935:3, 110–111.
23. Wettstein Domonkos: Resort Architecture in Regional Perceptions: Multiple Aspects of a Region in Iván Kotsis' Design Method for Balaton Lakeshore. *Prostor*, 2021 (29):2, 226–237, DOI:
[https://doi.org/10.31522/p.29.2\(62\).6](https://doi.org/10.31522/p.29.2(62).6).